

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

15814

891 99

7-34

891.542

Պ-34

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Տ Ա Ր Ե Յ Ո Յ Յ

ԵՒ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹՒՆՔ

Խ Ի Կ Ա Ր Ի

1892

2003.

Թ Ի Յ Լ Ի Ո

ՏՊԱՐԱՆ ԻՐ. Գ. ՌՕՏՊԵՏԱՆԵՅԻ

1891

891.542

7-34

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

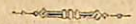
47

Տ Ա Ր Ե Ց Ո Յ Ց

ԵՒ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Խ Ի Կ Ա Ր Ի

84693
8001

ԹԻՖԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ Մ. Գ. ՈՕՏԻՆԵԱՆՑԻ

1892

Handwritten notes: 47, 47

3503

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Գլխաւս զբայ— Ես քու կին սպասաւորդ չեմ:
Ո՞ր պէսնաւինք ձաղը— Կուզեմ հեռանալ և
զլուխ չցաւցնել:

Կը Բողոքէ՛մ— Ահ եթէ կարենայի չարիք մ'ը-
նել քեզ:

Սուրճ՝ մը հասնէ՞ք — Գործ ունիմ, բաներնիդ
գացէք:

Ձէք էրէտը հոր — Պարտքդ երբ պիտի վճա-
րես ազա:

Կը խոստանամ— Բան մ'ալ չեմ կրնար ընել:
Կրնանք չէլ մը պէսնաւիլ կրնամք ինձի չորս
հարիւր ոսկի տալ:

Ի՞նչ է ձեր հաշիւը— Այս օրերս չեմ կրնար
քեզի ստակ տալ, քիչ մ'ալ համբերէ:

Աղան դուրս չելնէր հոր — Հիւր ընկուսեալու
ժամանակ չունինք:

Доз. ценз. Тифлисъ 9 Августа 1891 г.

Типогр. М. Д. Ротинянца, на гол., пр. соб. д. № 4

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

1—8 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Անձրևներ հողմեր և սնանկութիւններ:
Պղտիկ տղայներն ու մեծ տղայները — ծերերը — պարտին զգուշանալ ցուրտէն: Խոնաւութիւն կը տիրէ ամենուրեք. հարբուիս և պրզտիկ պարտքեր ունեցողներն սննական դուրս կ'ընելու չեն: Իրարու Նոր Տարի, երկար օրեր և բարօրութիւն կը մաղթեն այցեատմները:
Հաշուէկշիւները գոհացուցիչ չեն:

9—17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Փոփոխական օրեր:
Քանի մը լրագիրներ կը փոխեն իրենց կարծիքները:
Երեսփոխանին մէկը ատենաբանութեան մէջ կը կորսնցնէ խօսքին թելը և կերթաց մոմ վառելու Ս. Մինասին: *)
Բանաստեղծին մէկը ծով կնեակ ինքզինքն մէջքը դրում կապելով:
Սեծ վաճառական մ'իւր պարտքերը վճարելու համար վճարումները կը դադրեցնէ: Ատուած հետը ըլլաց:

*) Կ. Պօյսեցիք կորուստ ունենալիս ատենաբան մոմ վառելով դէմն մ'են Ս. Մինասին: Սուրբի մասին այս կարծիքը յոյներէջ տարածուած է Հայերի մէջ:

18—24 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Անպամած և խոնաւ:

Քանի մը ընկերութիւններ կը լուծուին: Երիտասարդին մէկը հարուստ աղջիկ մը կը յափշտակէ, տունը կը տանի և հազար հինգ հարիւր ոսկի փրկանք կը պահանջէ: Աւագակը փըն-ռուելու վրայ է:

Բառարան.

Փականք — Բրախիմ (դրամօժիտ):

Ամուսին մը հազար ոսկի փըրկանք կը խոստանայ իւր կինը լու մը տանողին:

Ասանկ ամուսիններուն համբերութիւն տայ Աստուած:

25—31 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Ձիւն և անձրև:

Հողագործներն ուրախ են:

Ածխալաճառներուն հետ խօսիլը դժուար է:

Մայրեր, մայրեր.

Զգուշացէք ամսոյ մէջ մանչ գաւկի տէր ըլլալէ, որովհետև յունուարի մէջ ծնող մանչը կուտասէր կըլլայ: Աշխատեցէք աղջիկի տէր ըլլալ: Յունուարի մէջ աշխարհ եկող աղջիկը տընտեսագէտ և սակաւախօս կըլլայ: Երկուքէն մին ալ ըլլայ դարձեալ կը բաւէ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

1—8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Գիտէք արդէն որ այս ամսուան մէջ կանայք քիչ կը խօսին:

Հարաւը մէկ կողմէն կը փչէ, հիւսիսը միւս կողմէն, երկու հողմերուն մէջ տեղ երերա ու երերա: Լրագիրներն ալ անանկ կ'փչեն:

Բժիշկները աղէկ ստակ կը շահին:

Մարդասիրական ընկերութեան մը գանձապետն ընկերութեան դրամագլուխը հետը կ'առնէ ու հեռուոր քաղաք մը կերթայ օդափոխութեան համար:

Աստուած բժշկութիւն տայ:

8—15 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Հողմ և անձրև:

Կամուրջի վրայ գգուշացէք հովանոցներէն որ անքերնիդ չհաննին:

Սուտրական հրապարակին վրայ շարժում մը կը տեսնուի:

Ապառիկ մի՛ վաճառէք, այլ միշտ աշխատեցէք ասպառիկ գնելու:

Ալէկոծութիւն:

15—22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Անձրևին վերջը չեկաւ:

Տեղ տեղ կը ձիւնէ:

Գինեատունները լիփ լեցուն: Օղին ածուխէն արժան է:

Կուրծքի տկարութիւն ուեցողները վառարանին քով կը նստին և Խիչոք կը կարդան. Խիկարի քանի մը թուղթ ընթերցումն միակ զեղ է կուրծքի տկարութեան գէմ, շընչափողերը կը մարբէ:

22—29 ՓԵՏՐՈՒՄ

Խառնակ օդ:

Խառնակ լուրեր:

Տեսէք սա խեճ գաւառացին, զլխէն արիւն կը վազէ:

Կնկան մէկը մարտ նետեր է *), անուշաղբութեամբ մարդուն զլու խը նետեր է սափորը պատշգամէն:

Լրագրաց խօսքին մի՛ հաւատար:

Մայրեր.

Եթէ իմ՝ խրատիս կը լսէք այժ ամսուան մէջ զաւակ մի՛ բերէք, ոչ մանչ, ոչ աղջիկ. վասն զի Փետրուարի մէջ ծնող մանչերն զինեմով ու կերուխումի անձնատուր կըլլան, իսկ աղջիկներն շուալ ու սարասէր կըլլան, իսկ երբ կարգուին՝ իրենց ամուսնոցն զլխուն փորձանք կըլլան:

*) Յոյներեց վերցնելով Հայերն էլ Մարտ 1-ի գէշերը պատահանից փողոց են դցում մէ խեցեգէն անոթ, հաւատալով որ դրանով նոյն ասորոյ լուրերը սխալ արեւան սանկեց: Այս գործողութիւնը անւանվում է „Մարտ նետեր“:

Բնւմ . . .

Մի վախնար:

Մեծ վաճառական մը անանկացալ, բան մը է.

ՄԱՐՏ

1—9 ՄԱՐՏ

Հողմն անձրև, ձիւն, արև.

Օղերու Քալեուր:

Կը խրատեմ ծերերուն ու վատառողջներուն զուրս չենել, վտար Տիրոջը, զուրս ելնելու պատճառ մ'ալ չկայ, առևտուրները զաղբած են. ամեն մարդ փոխառութիւն ընելու համար միայն զուրս կենէ:

Ապահովական ընկերութիւններն բաւական կը վնասեն, շատ նաւեր իրենց բնուր ծով կը թափեն ալէկոծութեան պատճառաւ: Կնկան մէկըն ալ իր էրիկը ծովը կը նետէ:

9—16 ՄԱՐՏ

Հողմը չզաղարեցաւ:

Տեղ տեղ կանձրէէ:

Գաւառի մը մէջ սովը կը սաստկանայ. Հանգանակութիւններ կը բացուին սովելուց յօգուտ:

Անբան կենդանիներու մէջ հիւանդութիւն երևան կուզայ. բանաւոր կենդանիներու մէջ դրամի պակասութեան ուրիշ բան չտեսնուիր:

Վաճառականին մէկը տասը հաղար ոսկի կը վաստկի անանկութեամբ:

16—22 Մ Ա Ր Տ

Զմեռը կը ծերանայ:

Բաղդասեցէք չմեռեալ ծեր բառերն, կը կարծուի թէ չմեռեալ ծերէն ելած ըլլայ ծերն ալ չմեռէն. Բանասէրներուն կարծիքը կը հարցուի:

Այտու ամենայնիւ չըլլայ որ հագուստնիդ թեթեցնէք, հագուստի մասին որ և է փոփոխութիւն վնասակար է այս միջոցիս, հագուստը սկզբունքի չնմանիր:

22—31 Մ Ա Ր Տ

Հողմային պարզութիւն.

Սրտի պարզութիւնը կը փնտուռի. Մսին զինը կը բարձրանայ:

Երկաթուղւոյ մ'ընկերութիւնը կ'որոշէ առազատ բանալ իւր կառքերու վրա որպէս զի քիչ մ'աւելի արագ ընթանան:

Այս ամսուան մէջ ծնող մանչերը ազգային նուիրատուութեանց չեն մասնակցիր և ազգին մէջ կռիւ հանելու արամադրութիւն կունենան: Իսկ աղջիկներն պճնասէր ու շուայլ կըլլան:

Մայրեր, իննացեցէք ազգին.

ԱՊՐԻԼ

1—7 Ա Պ Ր Ի Լ

Ապրիլին առաջին օրը կատակի համար սուտ խօսելու սովորութիւնը կամաց կամաց բնութիւն դարձաւ ամենուս քով, այնպէս որ այսօր քիչ

մարդ կը գտնուի որ սուտ խօսելու համար ապրիլ 1-ին սպասէ:

Զգուշացէք խաբեքացներէն . . . շաղակրատ բժիշկներէն:

Քանի մը պզտիկ հրդեհներ կը պատահին:

Կղզւոյ մը մէջ երկրաշարժի ցնցումներ կը զգացուին:

Մտավաճառութենէ սնանկացած մէկը քահանայ կը ձեռնադրուի:

8—14 Ա Պ Ր Ի Լ

Ախորժեղի օդ:

Հետեւեալ հրաշքները տեղի կունենան.

Մարդ չնմանկանար.

Մարդուն մէկը հայերէն լրագրի մը բաժանորդ կը գրուի և բաժանորդագրելը կանխիկ կը վճարէ:

Մէկին Գոթալիպէն *) մեծ դուամար մը կը շահի.

Առանց Լուսնի կնիկ մը կը տեսնուի հրապարակի վրայ.

Բանասէր մը լեզուաբնական յօդուած մը կը հրատարակէ առանց հայհոյութեան:

Օգին դեղեցկութենէ խաբուելով հագուստնիդ մի պակասցնէք: Ապրիլ շողոքորթ ամիս մ' է.

15—21 Ա Պ Ր Ի Լ

Ամպամած և խոնու:

*) Տաճկական արժեթուղթ:

Կաթերը բոլորովին ջուր կ'կըտրին:
 1892-րդ. տարեգարձ զինովութեան:
 Զատիկի առթիւ գինիի տակառներուն մէջ
 խեղդողներ կգանուին:

22—30 Մ Պ Ր Ի Լ

Ախորժեղի եղանակներ:
 Գինովութիւնը կը շարունակուի:
 Էրիկ մը կնիկէն ծեծ կուտէ հաւկիթ գնած
 չըլլալուն համար:
 Եպիսկոպոսին մէկը ինքզինքը կերուխուով
 տուած կը մերժէ գաւառի մ'առաջնորդութիւնն
 քաջառողջութեան պատճառաւ:
 Այս ամսոյս մէջ ծնող մանչերը խաբերայ ու
 մեծ վաճառական կըլլան, աղջիկներն ալ անտե-
 սադէտ ու գեղեցիկ, միայն թէ քիթերնին քիչ
 մեծ կըլլայ:

ՄԱՅԻՍ

1—7 Մ Ա Յ Ի Ս

Յստակ օդ:
 Գիւղագնացութեան պատճառաւ ամեն տուն
 մէջմէկ քիչ կոխ:
 Առուտուրները բացուեցան:
 Ոսկերչաց շուկայն լի է բազմութեամբ. ար-
 ժան մասնիկներ, օդեր, սպարանջաններ, մանեակ-
 ներ կը ծախէ ժողովուրդն ածուրդով և ոսկե-
 րիչները կը գնեն:

Հազարաւոր տուներ, գետիններ կը վաճա-
 ունին խիստ արժան գնով:
 Խմբագիրները տան միջնորդ կը դառնան:
 Աստուած վերջերնիս բարի ընէ:

8—13 Մ Ա Յ Ի Ս

Օդը կը շարունակէ յստակութիւնը:
 Մութի մէջ խնդիրներ կան որոց ոչ ոք կըր-
 նայ վերահասու ըլլալ:
 Կանանց շրջագրեւոները քիչ մ'ալ կը կար-
 ճընան: Քանի մը կանայք էրիկ մարդու հա-
 գուստ կը հագնին:
 Հունձքերը լաւ երևոյթ ունին. բայց հաս-
 կերուն մէջ բան չկայ. իմաստակ հասկեր:

14—20 Մ Ա Յ Ի Ս

Վեսպան մ'ուրիշ դեսպանի մը տունը կը
 հրաւիրուի կերակուրի:
 Հիւպատոս մը նեղ և պզտիկ կօշիկ հագնե-
 լուն համար փողոցէ մը անցած ժամանակ կիչ-
 նայ: Լրագիրք ոմանք քաղաքականութիւն մը կը
 տեսնեն այդ կօշիկին մէջ:

21—28—31 Մ Ա Յ Ի Ս

Օդերուն խօսք չկայ բաց ի շնորհակալութեան:
 Տաքութիւնը հետզհետէ կաւելանայ: Շատ
 ամուսիններու մէջ պաղով թիւն կը տիրէ:
 Հողագործներն շատ ուրախ չեն: Շատ փո-

խանակաղիրներ կը մերժուին: Մատակարար մը կը ճանրուի: Խոհարար մը սպասուհւոյ հետ սիրահարութիւն կընէ հարուստ տան մը մէջ:

Զգուշացէք ամսոյս մէջ զաւակ բերելէ, մանչերը կամ գրաշար կամ բանաստեղծ կամ դաստու կամ խմբաղիր կլլան. իսկ աղջիկները միշտ նշանաւոր խօսքեր կուզեն լսել:

ՅՈՒՆԻՍ

1—5 ՅՈՒՆԻՍ

Ջերմութիւնը կաւելնայ:

Կնաթողութիւններ կը լսուին:

Մարդուն մէկը նարտ խաղացած ժամանակ կլկնայ կը մարի չկրնալով հանդուրժել կէլայի հարուածներուն:

Ընդ. ժողովոյ մէջ ջերմ վիճաբանութիւն մը տեղի կուեննայ. երեսփոխանին մէկն իւր ընդդիմախօսին մէջքին կից մը կուտայ:

6—12 ՅՈՒՆԻՍ

Տաք օդ:

Օղեմոյները կսկսին զարեջուր խմել:

Լրագիրք գրելու նիւթ չեն կրնար գտնել:

Երկու մեծ գայեր կը ձերբակալուին:

Մատակարար մը իւր տան տիկնոջը աչք կը անկէ:

Տղայոց շատ պտուղ մի տաք:

Ամուսնացեալ մարդ մը աչք կը անկէ ուրիշի կնոջ վրայ

13—19 ՅՈՒՆԻՍ

Օդը յտակ:

Տաքութիւնը կաւելնայ. արխնային մարդոց համար բարկանալու եղանակ չէ . . . թող որ Փրկիչն *) ալ լեցուն է:

Առևտուրները կը դադարին:

Ամեն մարդ ծովու բաղանիք փարձելու ետէ է:

Երկաթուղոյ մը շինութիւնները մեծ փութով առաջ կը տարուին:

Մարդուն մէկը սլարտքը կը վճարէ այն օրն յորում տալ խօստացած էր: Խենդ մարդ . . .

20—27—30 ՅՈՒՆԻՍ

Պիտի ճաթինք տաքեն:

Անվնաս փորհարութիւն մը կայ շատ մարդոց մէջ:

Ամերիկան նոր դիւտ մը կընէ: Շոգենաւի մը ամուսնը կէս ճամբան կը հասնի և չկրնար ճամբան շարունակել:

Ամսոյս մէջ ծնող մանչերը խելացի կըլլան իսկ աղջիկները դաշնակահար:

*) Կ. Պոլսոյ Ս. Փրկչի աղագային չիւանդանոցը ու յիմարանոցը:

ՅՈՒԼԻՍ

1—4 ՅՈՒԼԻՍ

Տաքութիւնը սաստիկ է:

Վանքի մը մէջ քանի մը կրօնաւորներ պայ-
մանագրութիւն կը կնքեն սիրով և միաբանու-
թեամբ վանքը կողոպտելու համար:Քերթ մը կը զաղրեցնէ իւր հրատարակու-
թիւնը:Ժողովոյ մը անդամներուն մէջ երկպառակու-
թիւն:Տեսէք սա ցնդած պառաւը, հարս կըլլայ, երե-
սուն տարու երխտասարդի մը հետ կը կարգուի:

5—11 ՅՈՒԼԻՍ

Տաքութիւնը մի և նոյն է:

Արք և կանայք ծով կերթան լւացուելու:

Երկու օրուան մէջ անզղիերէն սորվեցնող
քերականութիւն մը կհրատարակուի:Կանանց Բոսնիաներուն վրայ մէյմէկ ծա-
ղիկ կը զրուի:

12—19 ՅՈՒԼԻՍ

Պարզ և տօթ:

Գինովներուն վիճակը ցաւալի է:

Մեծ մարդ մը կը պզտիկնայ և պզտիկ
մարդ մը կը մեծնայ:

20—31 ՅՈՒԼԻՍ

Աշխարհիս խաղաղութիւնը պահելու հա-
մար աէրութիւն մը կաշխատի: Յորենի զինը
կիյնայ. հացի նկանակներու մէջէն մէյմէկ կտոր
ածուխ կելլէ:Ամոռս մէջ այ ծնելն աղէկ բան մը չէ. ման-
չերն կնաթող կըլլան, աղջիկներն թշուառ. ալ
խորհեցէք անգամ մը:

ՕԳՈՍՏՈՍ

1—9

Ձերմութիւնն քիչ մը նուազեցաւ:

Բոլոր աշխարհ ինքզինքը կերուխումի տուած է:

Առատուները անզգալի կերպով կը բացուին:

Կը խնդրեմ սա սեխերը ծով նետեցէք: Կուրծ-
քի ակարութիւն ունեցողները ծով չմանեն:

10—17 ՕԳՈՍՏՈՍ

Ձովութիւնը կսկսի, ինչպէս նաև հարբուխը:
Ծովէն ելնելէ վերջը նայեցէք որ պուխնիկ
չօրնայ:Առաւօտները անօթի փորանց խաղող կե-
րէք որքան որ կը ներէ ձեր քսակը:Երածիշտներուն ձայնը աշխարհ բռներ է:
Խեղճ ձայնաւորներուն ձայնը չիլներ: Եկեղե-
ցի դացող չը կայ:

Մեծ քանակութեամբ Բոսնիա կսպառի:

1008
36948

18—25 ՕԳՈՍՏՈՍ

Մնանիութիւններ:

Քաղաքական մը պզտիկ դումար մը կաանէ թաղին սնդուկէն և իւր աղջիկը կը կարգէ:

Պատրիարքարան մը քանի մը պաշտօնեայններ կը ճանբէ խնայողութեան պատճառաւ:

Կոշիակար մը քաղաքական յօդուած մը կը հրատարակէ:

Ամպամած, պիտի անձրևէ:

25—31 ՕԳՈՍՏՈՍ

Զոյութիւն. գիշերները մի նտիք ծովեզերքը. Մծղուկներէն հանգիստ չկայ. Յիսունը հինգ տարու կին մը հինգ հարիւր ոսկի կը խոստանայ հետը կ'սրգւողին:

Այս ամսոյս մէջ ծնող մանչերն ալ աղջիկներն ալ բախտաւոր կըլլան. ազգը պէտք ունի անանկ մանչերու և աղջիկներու:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

1—8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Մերթ անձրև մերթ արև ուստի՝

Մերթ արտասուք մերթ ժպիտ

Մի լայք, Աստուած ողորմած է:

Առուտարները դադրեցան. հարուստներն աղքատներու վիճակը չեն ուզեր իմանալ:

9—16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Իրաց վիճակը կը մնայ մի և նոյնը. թէև տիւ և գիշեր կը հաւասարին բայց հատոյթը և ծախքը չեն հաւասարիր, ծախքը աւելի մեծ է. Աւելի աղէկ էր որ տիւը քիչ մը մեծ ըլլար և ծախքը պզտիկ: Կնիկները այս լեզուէն չեն հասկնար և էրիկներուն զուլսը կուռեցնեն աշնան նորաձևութեան պատրաստուելու համար:

16—23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Հարաւային հողմը ուժով կը փչէ: Ծովու վրայ գտնուողներուն համբերութիւն մաղթենք. ցամաքի վրայ գտնուողներուն ալ վիճակը աղէկ է. Ո՛ւր ապրելու է հազա. երջանիկ ապրելու համար տեղ մը չգնուեցաւ վերջապէս:

Զուկը հարուստները կուտեն. Միսը սուղ է. Աղքատներն ինչ ուտեն:

23—30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ամպավար հողմեր.

Սանկ մէկըի կեցէք. քանի մը վաճառականներ կերերան ու կերերան. Սա թղթաբեր շողինաւուն նայեցէք քաշուած բոլոր փոխանակադիրներն ետ բերեր է:

Իրամական տաղնապ:

Հացագործ մը հարուստ կարծուած էՖէնտիկ մը դուռն ափ առած չլսուելիք խօսքեր կրնէ,

տան տէրը չ'լսելու կը զարնէ իրեն ուղղուած հայ-
հոյութիւնները:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

1—8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Երբեմն պարզ, երբեմն խառն, երբեմն անձ-
րև, երբեմն փոթորիկ:

Հարսանեաց շաբաթ. կարգուող չկայ:

Լրագիր մը մեծատուն մը կը շողոքորթէ:

Բնդհանուր հազ. անոնք որ զիւզ գնացած
էին կը դառնան ձմեռնային բնակութիւնը. օդա-
փոխութիւնը շատերուն մազերը ճերմկացուցած է.
օդափոխութենէ անանկացողներ ալ պակաս չեն:

9—16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Խառնակ օդ:

Երկրագործը շատ գոհ չերևիր.

Աշնան նորաձևութիւնը շատ տուներու մէջ
կուռց դռներ կը բանայ. Երևելի մարդ մը կը
մեռնի. Ածխավաճառները կը լեցնեն իրենց մթե-
րանոցները. Աստուած խելք տայ իրենց

16—23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Խառնակ, խառնակ վերջապէս խառնակ:

Սրտի հիւանդութիւն ունեցողները կը նե-
ղուին. երանի անոնց որ սիրտ չունին, ազատ են
այդ հիւանդութենէ. Լրագրին մէկը երէկուան
պաշտածն այսօր կայրէ: Զերմուկներու վարժ-

ուած կրօնաւոր մը անարժանաբար աթոռի մը
վրայ բարձրանալու կը պատրաստուի, ազգին սան-
ձերը բռնելու համար. Աստուած ողորմի: Հա-
րուստ աղջիկ մը հօրը տունէն կը փախչի:

23—31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Հողմ և անձրև: Թատրոններու եղանակ, բո-
լոր օթեակները պարսպ են:

Յօթն շաբաթուց վերջերն ենք, հարսնիք չլսելի
բնաւ. Բարսեման մեծ հարուած տուաւ այս տարի
թէ գեղեցիկ աղջիկներուն և թէ տղեղներուն:

Ամսոյս մէջ ճնող մանչերն փառաւոր ապա-
գայ կը խօստանան, աղջիկներն ալ փաջլուն ան-
ցեալ մը. ըստ այնմ վարուեցէք:

ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ

1—7 ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ

Օդին խառնակութիւնը շարունակելի է:

Հարուստ կարծուած մէկը գիրքերը վիճակա-
նութեան կը դնէ:

Ածխավաճառները կը սխաղին իրենց գուշա-
կութեանը մէջ, օդը թէև խառնակ այլ բարե-
խառնակ է:

Մովսիսն ճանապարհորդութենէ հրաժարելու է:
Լրագրի մը մէջ շինծու նամակներ կը հրատա-
րակուին. հաւտուլու չէ:

Աղքատ մարդ մը գինով կըլլայ և փողոցը

կը պատկի քթին տակէն մրմնարով. «Ես բանաստեղծ եմ»:

8—15 ՆՈՅՆՄԲԵՐ

Այս խառնակութեան վերջը . . .

Աղքատ մը վիճակահանութենէն տասներկու հազար ոսկի կը շահի և բարեկամաց բարև տալը կը դադրեցնէ:

Նոր հանք մը կը գտնուի, սուտերու հանք խմբադրի մը կողմէն:

Շուկայն մարդ չկայ. ահուալի ցաւերը կը շատնան. կէս դիտու ցաւեր երևան կուգան. գործերը ձախող վիճակի մէջ են. քաջութիւն, բաշտութիւն:

Ամեն մարդ օղիի գաւաթին մէջ կը փնտուտ մտիթարութիւն:

16—21 ՆՈՅՆՄԲԵՐ

Պարզ և մերթ անձրև:

Օրհնեալ է Աստուած:

Մատերը մերկացան: Չմեռն կսկսի զգալի ըլլալ. մինչև առտու փոռ կը խաղաղցուի ամեն տեղ. Տեղ տեղ ալ Պեղի. Ամենքն աչքերնին չորս բացած զիրար կողոպտել կը ջանան. անմեղ ըզբօսանք:

21—30 ՆՈՅՆՄԲԵՐ

Մերթ Պեղի մերթ պրծ: Երիտասարդին մէկը պարահանդէսի մէջ աղջիկ մը կը գտնէ, կառնէ հետը կը տանի կարգուելու:

Ուրիշ սիրահար երիտասարդ մը մինչև լոյս պատահանի մ' առջև կապակ ու կը դողայ. մէկէն ի մէկ հարստանալը դիւրին չէ տղաս:

Այս ամսոյ մէջ Տնող մանչ կամ աղջիկ երկուքը մէկէն բարեպտուղ զաւակներ կըլլան եթէ անոնց դաստիարակութեան հող տարուի:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1—6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Քիչ մը հողմ քիչմը մ'անձրև:

Մեծ մարդու մը հովանաւորութեան ներքև պարահանդէս մը կը տրուի: Խմբադրին մէկը վարդապետ կը ձեռնադրուի, վարդապետ մ'ալ կ'պատժուի: Փոխառութեան զրոյցը կը լսուին: Գողեր կը մտնեն տուները և մէկ մէկ քիչ բան վերցնելով կը շատանան. ապրին ասանկ սակաւապետ զողեր:

7—14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Անձրև և ձիւն. տժգոհութեան պատճառ տարու չափ ցուրտ չկայ, լրագրի մը յարձակմանց մէջ քիչ մը պաղութիւն կայ:

Հարուստի մը գաւաղը երգիչ օրիորդի մը հետ կը փախչի. երթան բարեալ:

Լեզուաքննութիւնն քայլ մ'ալ առաջ կերթայ:

14—21 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Բժիշկ ըլլալու ամիս:

Գիթ մը չկայ, գլուխ մը չկայ, ահուա մը չկայ, ահանջ մը չկայ որ չցաւի. քնչ խաչտառակութիւն է աս. յանցանքն իրենցն է, զգուշանան թող, մինչև լոյս պարելու հետևութիւնն է:

Բժիշկներն ալ թող վաստկին, ողջ ըլլան որ մեռցնեն մեզի:

22 + 31 ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ

Անձրեախառն ձիւն:
 Հաշուէկշիռներ հանելու պատրաստութիւններ
 Հարուստ մը չորս աղքատ աղջիկներ կը կարգէ հոգւոյն համար: Պետական մարդու մը ճառէն կը հասկցուի թէ, աշխարհիս խաղաղութիւնը անվրդով պիտի մնայ:
 Ամոռս մէջ ծնող զաւակներէն մեծ բան չակնկալուիր:
 Մնանք բարով:
 Տեսնուինք 1893 ին:

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՒԵԼԻ ԱՆՅԻՑ

Ի բարձմանէ ամօթոյ մինչև ցայժմ են ամբ	10
Ի Մաւալմանէ շողջորթութեան ի թերթս հայկականս	9
Ի մտից պճնասիրութեան ի կրօնաւորս Յանգործադրութենէ Ներքին Կանոնադրութեան Ընդհանուր ժողովոյ	20
Ի հաստատութենէ աներեսութեան	8
Յորոշմանէ հաստատութեան Ընծայարանի	10
Ի կործանմանէ Նահ-Նուպար վարժարանի	6
Ի կործանմանէ թաղային վարժարանաց մայրաքաղաքիս	15
Ի հաստատութենէ տպագրութեան ի Հայս և ի դժբախտութենէ տպարանապետաց, գրաչարաց, հեղինակաց, դասատուաց և դպրաց	28
Ի բարձմանէ հնազանդութեան ի փոքունց	321
Ի բարձմանէ գաւազանաց յազգային վարժարանաց	20
Ի կորստենէ կողմնացուցին ի Հայս	21
Ի գիւտոյ խաբէութեան	8
Յանկանոնութենէ հաւաքման ազգային տրոց	9
Ի բարձմանէ պարզասիրութեան ի Հայ կանանց	28
Յերկրորդ նորոգութենէ անտարբերութեան ի Հայս	26
	18

ՓՈՒՆԶ

Երբ աղջիկ մը դադրի կարճիկէ դեղեցկութեան ամենահզօր հրապոյրը կորուսած է:

Սիրոյ անձնատուր եղողը մեծութեանց և
իմաստութեան հրաժեշտ կուտայ:

Նրկինք պատիժ սահմանած չեն սիրահա-
րաց երզումներուն համար:

Պզտիկ աղջիկներն պաճուճապատանքով կը
խաբուին, մեծերն ալ երզումով:

Լուութիւնն տրուած է կնոջ իւր միտքը ա-
ւելի աղէկ բացատրելու համար:

Նրբ աղջիկներն ամուսնանալու տարիքի մէջ
են, իրենց լուութիւնը անգամ էրիկ մը կուզէ:

Գեղեցիկ կին մը պարզ հագուելու է աւելի
շնորհք ունենալու համար, տղեղ կինն ալ պարզ
հագուելու է նուազ տղեղ ըլլալու համար:

Գեղեցիկ կանանց ընկերութեան համար իմաս-
տուն մարդոց ընկերութիւնը թողուն կը նմա-
նի կաքաւիկի միսը թողուլ և թութակինն ու-
տել, որովհետեւ ասոր փետուրներն աւելի զեղե-
ցիկ են:

Աւանձնութիւնը խաբուած սիրտերու միտ-
թարութիւնն է:

Նրկու տեսակ անձեր կան որոցմէ կրնանք աս-
տակուիլ առանց բարկանալու, կիններն և եպիս-
կոպոսները:

Աճէցէ՛ք և քաղճոցորո՛ւք, Ամուսնութեան գըլ-
խաւոր վախճանն է. բայց շատ մարդիկ կան որ
այս Ատուածային խօսքերը մտիկ չեն ըներ և
պիտի կարգուէին, ընդհակառակն, եթէ վստաչ
լինէին թէ չպիտի աճէին ու բազմանային. Կին
մը սիրելի է իրենց այնքան որքան ամուլ է:

Ամենէն առաքինի կինն այն է որուն վրա-
յօք քիչ կը խօսուի:
Կեանքը ծաղիկ մ' է, սէրն անոր մեղրն է:

Գեղեցիկ կանանց սիրտերը տարեզլիտու շա-
քարեղէններու պէս հանելուկներու մէջ փաթ-
տուած են:

Աւելի ականջներով քան թէ աչքերով փընտ-
ռելու է կին մը:

Եթէ կին մը հարիւր յանցանք ալ գործած
ըլլայ՝ մի գարնէր անոր նոյն խակ ծաղիկով մը:

Կիներն անոր համար կը բամբասուին որով-
հետեւ պտուղ ունեցող ծառերուն միայն քար կը
նետուի:

Օրէնք զնոյններն այրերն են իսկ բարբերը հաստատողները կիներն են:

Մինչև քսանըհինգ տարեկան կանանց համար աշխարհս դրախտ մ' է մինչև քառասուն տարեկան կանանց համար քառարան մը, իսկ մնացած բոլոր կեանքներուն մէջ դժոխք:

Սիրոյ վրայ խօսող ծերն ակնոց զնող կոյրէն աւելի խենդ է:

Խոհեմութիւնն ու սերն իրարու հետ չեն կըրնար միանալ:

Կնիկը ծեծելը ալիւրի պարկ մը ծեծելու մը նմանի, աղէկը կերթաց գէշը կը մնայ:

ՍԵՎԷ ՆԸԿԷ

Երկու բարեկամներ Բէրա մեծ փողոցին մէջ կառուցուած քարուկիր շէնքի մը առջև կը կայնին.

— Ի՞նչ ազւոր շէնք է սա, կսէ մին մինչև հեմա ասանկ տուն մը շինուած չէր Պօլտոյ մէջ, առաջին անգամն է որ ասանկ տուն մը կը տեսնամ:

— Ատանկ է, շատ ազւոր է, Բարիդ շինուած ըլլալու է, կը պատասխանէ միւսը:

— Հայերէն բառարան մը կ'ըստաք ինձի:

— Հրամմեցէք:

— Այս բառարանը ցանկ չ'ունի ետևը: Բառարանը ցանկ կունենանց. Հասկա ուղած բառս ինչպէս գտնամ մէջը:

Կին մը պատկերը հանել տալու համար լուսանկարի մը կերթայ. աթոռի վրայ կը նստի և իւր բոլոր ուժը կսկսի թափել որ բերանը շատ պոտիկ ելլէ:

Պատկերհանը տեսնելով անոր այս ճիւղը կըսէ Ինքզինքնիդ մի' նեղէք, տիկին, եթէ կուգէք բերան չեմ շիներ ամենևին:

Համբալ սափրիչ մը հարցուց մարդու մը զոր կարծիլէր:

— Քանի եղբայր էք:

— Եթէ սըկէց ողջ առողջ դուրս ելլամ չորս եղբայր ենք, պատասխանեց ածիլուողը:

Ո՛հ, կըսէր հիւանդը մը, մարդ չի գար զիս տեսնելու:

— Այդպէս պէտք է որ ըլլաց, քեզի ո՞վ ըսաւ որ պարտքերդ վճարես:

Երկու եղբայրներ այնչափ շատ կը նմանէին իրարու որ անոնց դրացին անգամ չէր կրնար զանոնք իրարմէ որոշել:

Ատոնցմէ մէկը կը մեռնի, դրացին օր մը միւսին հանդիպելով կը հարցընէ.

— Աստուածդ սիրես, ըսէ ինձի զո՞ւն մե-
ռար թէ եղբայրդ:

— Պարոն Յակոբ Քեաղըրտխանէէն ախորժե-
ցար նայինք, կրցան լաւ մը զուարճանալ:

— Շիտակը շատ աղւոր տեսարան ունի ձեր
Քեաղըրտխանէն բայց բազմութիւն շատ ըլլալուն
աղէկ մը համը շառնուիր կոր, թէոր այնչափ
բազմութիւն չըլլայ նէ՛ շատ մարդ պիտի եր-
թար հոն:

Երկու քոյր խնդրոյ մը համար դատարան կը
ներկայանան:

Նախագահն ասոնց մեծին կը հարցնէ.

— Քանի տարու էք օրիորդ:

— Քսան և ութը տարու եմ պարոն նա-
խագահ:

Նախագահը պզտիկին դառնալով կը հարցնէ:

— Դուք քանի տարեկան էք:

— Երեսունը մէկ տարեկան պ. նախագահ:

Նախագահն դիւանադպրին դառնալով կըսէ.

— Չըլլայ որ սխալ արձանագրես, անդրա-
նիկը պզտիկն է:

Ներկայացման մը մէջ դերասան մը իննսուն
տարեկան ծերունիի մը դերը կը կատարէր:

Պատուին մէկը այս դերասանին հազարով
տըլալով տեսարան դալը տեսնելով ըսաւ.

— Տէր ողորմեա . . . կը վայելէ որ ասանկ
ծեր մարդ մը խաղցունեն:

Միամիտ մարդուն մէկը առևտրական գործե-
րէ քաշուած ագարակի մը մէջ կեանք կանցունէր:
Այս մարդն օր մը բարեկամներէն մէկուն
նամակ մը գրելով այսպէս կըսէր:

«Աղարակին կենդանիներուն մեջ ընդհանուր
հիւանդութիւն կը տիրէ. գրէթէ ես ալ քաջա-
ռողջ վիճակ մը չունիմ.»

— Իմացար, մեր դրացին գարձեալ սնանկա-
ցեր է անցեալ շաբաթու:

— Անիկայ տարին քանի մ'անգամ սնանկա-
նայն բան գործ ըրած է իրեն:

— Խեղճութեանը մի' նայիր, անիկայ գոր-
ծը զիացող մարդ է, անպատճառ բան մը նե-
տած է մէկ կողմ:

— Այո, խղճմտանքը:

Դինեմոյին մէկը չափազանց արբեալ կէս օրին
զինետունէն դուրս ելնելուն մէկուն կը հանդի-
պի և արևը ցուցնելով կը հարցնէ անոր.

— Կը խնդրեմ, ըսէ ինձի, լուսին է աս
թէ արև:

Անցորդը գինովին երերուն վիճակը տեսնե-
լով կը պատասխանէ:

— Շիտակը չեմ գիտեր, ես աս տեղացի չեմ:

ԱՌԱՄՆԵՐ

Ճարտարութիւնը բախտի աջ ձեռքն է, չափաւորութիւնը՝ ձախ ձեռքը:

Ծոյլի համար ամեն բան զժուար է:

Շատ պարտք ընողն ազատութիւնն ձեռքէ կը հանէ ու հազար նեղութեանց մէջ կիջնայ:

Աւելի աղէկ է երեկոյին սուանց կերակուր ուտելու պառկիլ քան թէ առաւօտուն պարաքով ելլել:

Մանր ծախքերն եթէ շատնան մեծամեծ ժառանգութիւններ կը հատցնեն:

Աւելորդ բաներ գնողը կը հարկադրուի հարկաւորները ծախելու:

Քիչը կրկնուելով կը շատանայ:

Դատարկութիւնը ժանգով է որ աշխատանքէն աւելի կը մաշեցնէ:

Շատ բանի ձեռք զարնողը քիչը լմնցնէ:

Ձեռ սիրուիլ թէ որ քեզի միայն սիրես:

Ամենուն բարեկամը ե ոչ մէկուն բարեկամն է:

15814

ԳԻՆՆ Է 10 ԿՈՊ.

Վաճառում է յօրում հանդուցեալ հեղինակի
կարօտ քնտանեաց:

2013

